

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigesimo-Octavo De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quid sit Matrimonium legibus civilibus, Ecclesiasticisque punitum. §. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

padre, o fígale maldad de su cuerpo [Et] leg. 1. extenditur ad filios. Verum leges hae per 1.8. tit. 7. part. 6. cotre ete sunt si quidem ibi dicitur. [Mas] si por aliqua otra racon qualquier que no fuele de las sobredichas en estas leyes des heredade el padre a su hijo, nouladria el tal desheredamiento.] Et ita tenet Sanch. lib. 4. disp. 2. Molin. Theol. tract. 2. de iustit. disp. 176. pag. 109.

13. Dubitant autem Doctores, & merito, An leges hae, & aliae similes loquentes de penis appositis contrahenti matrimonium contra rationabilem voluntatem parentum Iure Canonico sint abrogatae. Affirmant abrogatas esse Panormit. alisque rellatis Couarru. 2. p. de matr. cap. 3. §. 8. num. 5. Cuiac. 3. de serm. cap. 6. Azor. 1. p. lib. 5. in iust. cap. 2. §. pag. 473. Sanch. lib. 4. disp. 2. §. num. 2. Vazquez disp. 4. de matr. cap. 2. numero 24. Galpar Hurtado. disp. 6. de iust. §. num. 3. Moutentur, quia Ius Canoniceum summam libertatem in matrimonio contrahendo requirit, idcirco penam sponsalibus appositam annullat. *de sponsal. de hereditate* autem grauius pena est libertati matrimonij maxime obstat. Praterca condere leges circa matrimonium, & de illarum obseruatione iudicium ferre potestatis Ecclesiasticae est, non civilis. *cap. 1. r. de Ordine cogit. & capite causam et 2. Qui filij sint legitimi. cap. de sponsalibus.*

14. Verum contraria sententia mihi probabilior est, quam defendunt Iohes Clarus *pract. q. 82. num. 12. Sotus in d. d. 29. q. 1. ad 4. Ant. Gomez ad leg. 19. Tauri, num. 2. Molina Iesuita in d. d. de iustit. disp. 176. num. 24. pag. 103. Ferdinand. Rebell. de matr. qui §. 14. sect. 3. Petr. Gregor. lib. 1. serm. cap. 3. num. 2. Basil. Ponce. lib. 2. de matrim. cap. 1. numero 29. & alij plures ab eisdem relati Mouteur, qui appositio penae filiae nubenti contra voluntatem parentis rationabilem, maxime si nubit indigno, & luxurioso vitam degat, non est causas matrimoniales iudicare, neque matrimonij contractus impedire, sed bono filiorum prouidere, & coniugij abusu impetire, inimicitias, odia, & dissensionis vitare, quae regulariter ex matrimonio contra voluntatem parentum intro omni solent. Adde hanc exheredationem non penam, sed penam negationem esse iudicandam, quippe filius iure naturae solum debentur alimenta, quae illis ad vitam necessariae sunt: haeccidit autem, & successio iure postico est introducta. Merito ergo ius ipsum posticum praedictam successio nem denegare potest filius voluntati parentum iusta in re tam graui contradicentibus, si uel solent maioras denegari iis qui in parces nuptias contrahunt.*

15. Hinc contraria ratio soluta manet, nam esto exheredatio penam sit, non tamen est constituta ad impediendum matrimonium, sed ad impediendum illius abutium. Neque Textus in *cap. prima, de sponsal.* nobis aduersatur, ibidemini prohibetur pena conuentionalis apposta recedentibus a matrimonio vtrouque contracto, ex qua prohibitione non licet inferre prohibita esse penam appositam nubentibus contra naturam voluntatem parentum, quia haec appositio penae nullum matrimonio praedictum affert, sed potius eius finem promouet, & contrahentium bono, Reipublicaeque paci consulit.

16. Causae autem iustae, ut filia a parentibus exheredari possit, succedunt ut ei alimenta denegentur, prater ea quae ad vitam sustentationem sunt necessaria, ut recte docuit Molin. *de iustit. disp. 16. §. in fine. & disp. 176. n. 20. pag. 109. Quinimo tenet Molina Iurista, lib. 2. de primogen. cap. 16. num. 3. & probabile reputat Sanch. lib. 4. disp. 26. num. 1. licitum esse praedictae filiae alimenta denegare. Sed rectius Couarru. 2. p. de matr. cap. 3. §. 8. n. 17. Sanch. lib. 4. de matr. disp. 26. n. 1. Molin. Theolog. *supra.* Gutier. de matr. cap. 7. num. 4. contrarium firmiter, & quod alimenta iure naturae debita sunt quae denegari non debent ob id quod licite filij praestare possunt.*

17. Filiae vero minori 25. annis nubenti absque patris consensu, & sine promissione dotis non tenetur pater dotem constituere, etsi digno nubat, si aliunde habet bona, quibus sustentari possit, ut probabiliter defendit Couarru. 2. p. de matr. cap. 3. §. 8. num. 8. Sanch. disp. 26. num. 17. Colligiturque ex leg. 8. tit. 1. part. 4. Eo quod tuerentiam debitam patri non habuit. Sed contrarium satis probabile est, siquidem dos non solum ad vitam sustentationem conceditur, sed ut onera matrimonij portari possint facilius iuxta Textum in *cap. salu. vtr. de iustit. de usufructu.* At pater tenetur dotare filiam, etiam si aliunde habeat alimenta, & dotem non promiserit, ut docet Glossa in *cap. de nuptiis, in fine §. 6. q. 1. & decidi videtur leg. 8. tit. 1. part. 4. ibi: [El] padre quando casa suya en su poder, quier a ella algo de suyo o de otra parte o non teniendo es el padre de la casa, & de la dotar.] Ergo ipsa nubens digno recte negotium patris gessit, fecit enim quod ipse pater facere tenebatur. Non ergo conuenit potest de matrimonio contracto ad filiam absque eius consensu, & consequenter nec penam priuationis dotis luere debet.*

18. Verum si filia maior sit 25. annorum, etiam in digno absque patris consensu nubat, tenetur pater eam dotare, quia ipsi patri tribuendum est quod indigno nupserit, cum tam

longo tempore matrimonium distulerit: fauetque lex regia *5. tit. 7. part. 6.* Et tradit alius rellatis Sanch. *dicta disp. 26. num. 17.* Quod tuerentiam limitandum, ut solum concederetur dos necessaria ad vitam sustentationem tam ipsius, quam viri, quia licet culpam metalem in contrahendo matrimonio cum indigno non commiserit, ac commisit civilem, & polinac graui nota parentem, & familiam afficiens, ob quam causam merito potest priuari alimentis, & dote, quae nec promissa est, nec iure naturae debetur, ut bene iudicat Sanch. *num. 18. in fine.* Vide Couarru. & Gutier. & Molinam *loc. alleg.*

PUNCTVM XIII.

De matrimonio clandestino.

§. I.

Quid sit matrimonium legibus Ciuilibus, Ecclesiasticisque punitum?

- 1. Duplex est species matrimonij clandestini.
2. Quae sit differentia inter has species?
3. Matrimonium omnis denunciacionibus culpabiliter celebratum penae clandestini matrimonij iussit.

1. Etsi aliqui Canonista plures species matrimonij clandestini enumerent, verior sententia affirmat solum duplicem speciem legibus ciuilibus, & Ecclesiasticisque punitam enumerandam esse, nempe si matrimonium fiat sine Parocho, vel testibus, vel si fiat omnis denunciacionibus, & bene comprobant Sotus in d. d. 18. q. 1. art. 1. paulo post princ. Salzedo in *pract. crimin. c. 3. in princ.* Sanch. lib. 3. disp. 1. n. 3. Gutier. lib. 2. *pract. q. 4. num. 13. & de matr. c. 5. num. 1.* Coulin. disp. 27. in princ. Neque ab hac clandestinitate excusatur matrimonium publice celebratum si ei Parochi, vel testium praesentia, denunciacionumve praemissio desit, quippe est factum omnibus a iure requisitis, quod sufficit, ut clam factum esse dicatur iuxta doctrinam Barr. in *leg. in. in princ. vers. qualiter ff. de ritu nuptiar.* Et tradit Glossa *cap. fin. verbo, clandestina, de clandestina. disponat. sit cap. 2. verbo publice. Qui filij sint legitimi.* Et docuit Gutier. lib. 2. *pract. q. 4. sub num. 3.* Et de matr. cap. 5. num. 7.

2. Inter has species clandestini matrimonij duplex est differentia; Prima, & praecipua, quod matrimonium sine Parocho, vel testibus contractum illis in locis, in quibus praesentent Concilium publicatum est nullum est, & irritum; secus vero contractum omnis denunciacionibus. Secunda differentia est, quod penae impositae tum in leg. 49. *Tauri exheredationis,* quae est lex *1. tit. 1. lib. 5. recopilat.* tum in aliis antiquis *[Textibus, de clandestina. disponat.]* locum non habeant comparatione matrimonij clandestini, quod nullum est, quia spectabant matrimonium clandestinum, quod verum matrimonium esset, non vero matrimonium quod nullum est, nullamque obligationem parit, ut recte considerantur Did. Perez, *1. tit. 1. lib. 5. ord. si item solent. Palacios Rubios leg. 49. Tauri. n. 3. & 4. Et ibi Castillo n. 17. Matienzo leg. 1. tit. 1. lib. 5. recopilat. gloss. 7. in fine. Et ibi Azucedo, n. 46. Molina le uita, t. 1. tract. 2. disp. 179. §. obserua. Sanch. lib. 3. disp. 2. num. 5. Gutier. lib. 2. *pract. q. 4. n. 1. & de matr. c. 5. num. 3.* aduersus Gratian. *reg. 83. num. 11. & reg. 194. num. 9. Zeuallos in pract. qq. q. numero 13.**

3. Matrimonium vero praesente Parocho & testibus celebratum omnis culpabiliter denunciacionibus, quia ex communi sententia clandestinum est, penas omnes contrahit, quae matrimonio clandestino iure antiquo impositae erant, & colligitur ex *cap. fin. §. si quis vero de clandest. disponat.* ibi enim matrimonium clandestinum appellatur, cui monitiones non praemittuntur. Neque a Concilio Trident. hac in parte aliquid mutatum est, quin potius confirmatum *cap. 1. §. 1. sess. 24. de reform. matrim.* illis verbis: *Et Lateranens. Concilij vtiq; in heredito.* Et tradit alius rellatis Sanch. lib. 3. *de matr. disp. 1. num. 7. Gutier. lib. 2. pract. quae §. 4. num. 8. & de matrim. cap. 5. num. 5.* Quae propter filij nati ex praedicto matrimonio illegitimi censendi sunt ex Textu in *cap. cum in iudicio. §. si quis vero, de clandest. disponat.* sicuti pluribus rellatis docet Zeuallos in *his qq. pract. q. 697. num. 4. Sanch. lib. 3. disputat. 1. num. 12. Gutier. cap. 5. de matrim. num. 8.* Sed vide quae diximus 2. part. tract. 13. *de benefici. disp. 4. pract. 1. §. 1. & leg. & quae sunt dicenda §. vlt. huius Puncti.* vbi de penis clandestini matrimonij.

Dixi omnis culpabiliter denunciacionibus, quippe si ex dispensatione Episcopi, vel alius ob causam urgentem omni tranatur, matrimonium clandestinum censendum non est, nec clandestini matrimonij penis afficiendum, ut bene aduertit Sanch. lib. 3. *disp. 1. n. 3. Gutier. de matrim. cap. 5. num. 4.*